

UUDENMAAN PÄIHDEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ

TILINPÄÄTÖS 2018

Kuntayhtymän hallitus 6.5.2019

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISKATSAUS	3
1. KUNTAYHTYMÄN LÄHTÖKOHDAT	4
1.1. Yhtymäkokous ja jäsenkunnat.....	4
1.2. Kuntayhtymän hallitus.....	4
1.3. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja	5
1.4. Henkilöstö.....	5
1.5. Kuntayhtymän toiminta-alue	6
2. OLENNAISET MUUTOKSET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	6
2.1. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	6
2.2. Arvio tulevasta kehityksestä.....	7
3. KUNTAYHTYMÄN TOIMINTA	7
3.1. Toiminta-ajatus ja perustehtävä	7
3.2. Kuntoutus	8
3.3. Hoitajaksot 2018	9
3.4. Hoitopäivät vuosina 2013 - 2018.....	9
4. HENKILÖSTÖKERTOMUS.....	10
5. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	10
5.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	10
5.2. Toiminnan rahoitus	12
5.3. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	13
5.4. Kuntayhtymän kokonaistulot ja –menot.....	14
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY.....	14
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	15
7.1. Käyttötalouden toteutumisvertailun rakenne	15
7.2. Käyttötalouden toteutumisvertailu.....	17
7.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	18
7.4. Investointiosan toteutumisvertailu	18
7.5. Rahoitusosan toteutuminen.....	19
8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	20
9. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	23
9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	23
9.2. Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	23
9.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	24
9.4. Tasetta koskevat liitetiedot	26
10. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	29
11. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	30
12. Peruspääoma jäsenkuntien osuuksina	31
13. LUETTELOT JA SELVITYKSET	32
14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA MERKINNÄT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

YLEISKATSAUS

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymälle ja sen ylläpitämälle Ridasjärven päihdehoitokeskukselle vuosi 2018 oli työntäyteinen. Kuntoutuksessa olleiden asiakkaiden hoitopäivien määrä oli 15 727 pysyen tavoitteessa (15 500) juuri ja juuri. Kuntayhtymän omien jäsenkuntien ostamien hoitopäivien määrä oli 14 186, joten hoitopäivätavoite saavutettiin muiden kuntien ja valtion ostamien hoitopäivien avulla.

Huomionarvoista on, että neljä kuntaa (Vantaa, Helsinki, Espoo ja Hyvinkää) osti 77 % jäsenkuntien käyttämistä hoitopäivistä. Muut viisitoista jäsenkuntaa käyttivät oman kuntoutuslaitoksensa palveluita säästeliäästi.

Päihdehoitokeskuksen palvelut säilyivät ennallaan v. 2018. Asiakkaita oli kuntoutumassa keskimäärin 43 päivittäin.

Vieroitushoitoyksikön palvelujen kysyntä väheni hieman edellisestä vuodesta. Asiakkaita 6-paikkaisessa vieroitusyksikössä oli vuoden 2018 aikana keskimäärin 3,9 päivittäin.

Ikääntyneille päihdekuntoutujille tarkoitetun Setriyhteisön hoitopäivien (3 798 hp) osuus kaikista hoitopäivistä oli miltei neljännes osoittaen palvelun merkitystä koko laitokselle. Setriyhteisössä oli keskimäärin 10 asiakasta päivittäin.

Suurin osa asiakkaista (29 päivittäin) oli kuntoutumassa Silmu-, Tammi- ja Pajuyhteisöissä. Nämä kolme kuntoutusyhteisöä toimivat kukin omilla painotuksillaan: ryhmätyöskentely (Silmu), yksilötyöskentely ja työtoiminta (Tammi) ja toiminnallisuus (Paju). Asiakkaat valikoituvat näihin kuntoutusohjelmiin ominaisuuksiensa ja oppimistapojensa perusteella.

Kuntayhtymän edeltäjä Uudenmaan työlaitosten kuntainliitto perustettiin v. 1927. Tämän johdosta yhtymän hallitus päätti toukokuussa 2017 teetättää yhtymän 90-vuotisesta historiasta teoksen, jonka tekijäksi valittiin FM Heikki Mikkonen. Historiateos julkaistiin keväällä 2018. Tätä kirjaa on jaettu kirjastoihin ja yhteistyökumppaneille ja sen on voinut myös ostaa päihdehoitokeskuksen taloustoimistosta. Yhteiskuntapolitiikka-lehti (5-6/18) julkaisi kirjasta kiittävän arvion.

Timo Rautavuori
vs. kuntayhtymän johtaja

1. KUNTAYHTYMÄN LÄHTÖKOHDAT

1.1. Yhtymäkokous ja jäsenkunnat

Kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous. Perussopimuksen mukaan kukin jäsenkunta valitsee yhtymäkokoukseen yhden edustajan, jolla on niin monta ääntä kuin hänen edustamansa kunnan peruspääomaosuus on prosentteina kaikkien jäsenkuntien peruspääomaosuuksien summasta kuntayhtymän viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan.

Kuntayhtymän jäsenkunnat, peruspääomaosuudet prosentteina sekä äänimäärät olivat v. 2017 seuraavat: Askola 2,0, Espoo 11,5, Helsinki 9,5, Hyvinkää 7,7, Iitti, 3,2, Järvenpää 4,6, Karkkila 3,4, Kerava 2,9, Kouvola 5,8, Lohja 9,5, Myrskylä 1,1, Mäntsälä 2,9, Nurmi-järvi 4,0, Orimattila 5,2, Pornainen 1,4, Pukkila 0,3, Tuusula 3,2, Vantaa 17,5 ja Vihti 4,3. Pääomaosuuksissa ei vuonna 2018 tapahtunut muutoksia.

Yhtymäkokous kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa. Kokoukset pidettiin 6.6.2018 ja 7.11.2018.

1.2. Kuntayhtymän hallitus

Kuntayhtymän hallitus vastaa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä muista kuntalaissa, perussopimuksessa sekä muissa säännöissä sille määrätyistä tehtävistä.

Perussopimuksen mukaan hallitus valitaan kuntavaalikaudeksi. Kuntavaalit järjestettiin 9.4.2017 ja kuntayhtymän uuden hallituksen valinta siirtyi syksyllä pidettyyn yhtymäkokoukseen. Kaudelle 2017 - 2020 valittu hallitus muodostui seuraavaksi:

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Janne Koivunen Vantaa	Riitta Pallasvuo Vantaa
Eve Rämö Vantaa	Päivi Leppänen Karkkila
Mia Laiho Espoo	Kari-Jukka Valtonen Espoo
Teemu Lahtinen Espoo	Juha Hytti Helsinki
Zahra Osman-Sovala Helsinki	Annika Lappalainen Tuusula
Anne Alén Hyvinkää	Juho Köntti Helsinki
Erkki Ylinen Nurmijärvi	Anitta Luoto Hyvinkää

Uuden hallituksen puheenjohtajaksi nimitettiin Janne Koivunen ja varapuheenjohtajaksi Eve Rämö.

Hallituksen esittelijänä ja sihteerinä on toiminut kuntayhtymän johtaja Ismo Airinen ja vs. kuntayhtymän johtaja Timo Rautavuori (1.10.-31.12.2018).

1.3. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Kaudelle 2017 – 2020 tarkastuslautakuntaan valittiin 8.11.2017 pidetyssä yhtymäkokouksessa seuraavat henkilöt:

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Leila Kaleva Helsinki	Jukka Pakarinen Helsinki
Hannu Nuutinen Kerava	Eija Silander Kerava
Timo Kosonen Kerava	Hanna Virta Lohja
Päivi Lumikumpu Vihti	Jarno Tanskanen Vihti

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajaksi nimettiin Leila Kaleva ja varapuheenjohtajaksi Timo Kosonen.

Tilintarkastusvuosien 2013 - 2016 tilintarkastusyhteisönä toimi BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana JHTT Ari Virolainen. Sopimukseen sisältyi optio tilikaudesta 2017. Tämä optio käytettiin. Yhtymäkokouksen 8.11.2017 antaman valtuutuksen mukaisesti solmittiin 13.12.17 uusi sopimus BDO:n kanssa tilintarkastuspalveluista koskemaan vuosia 2018 – 2021.

1.4. Henkilöstö

Vakituinen henkilöstö oli v. 2018 jakautunut seuraavasti:

<u>Toiminta</u>	<u>Henkilöstö</u>
Psyykinen ja sosiaalinen kuntoutus	9
Terveysten- ja sairaanhoito	4
Perushoitotoiminta, ohjaus, valvonta	12
Ravintohuolto	4
Työtoiminta ja laitoksen ylläpitotoiminnot	4
Hallinto- ja taloustoimisto	2,5
Yhteensä	35,5

Henkilöstön määrä vastasi päihdepalvelujen laatusuosituksia. Henkilöstön tilasta raportoidaan tarkemmin erillisellä henkilöstökertomuksella.

Kuntayhtymän lääkäripalvelut hankittiin ostopalveluna. Lääkäri työskenteli päihdehoitokeskuksessa pääsääntöisesti kahtena päivänä viikossa laitoksen tarpeesta riippuen. Psykiatrisia lääkäripalveluja hankittiin asiakkaille myös ostopalveluna.

Lisäksi päihdehoitokeskuksessa työskenteli pappi yhtenä päivänä viikossa. Papin henkilöstökulut maksoi Hyvinkään seurakunta.

Tärkeässä osassa päihdehoitokeskuksen toiminnassa olivat henkilökunnan tukena ja rinnalla toimineet vertaisohjaajat. Vertaisohjaajien seitsikon muodostaneet miehet ja naiset ovat läpikäyneet oman toipumisprosessin. He toimivat elävinä esimerkkeinä ja rohkaisijoina kuntoutusjaksolla oleville asiakkaille.

1.5. Kuntayhtymän toiminta-alue

Kuntayhtymän palvelutarjonta rajoittui pääosin jäsenkuntien alueelle. Jäsenkunnat käyttivät 90,2 % hoitopäivistä, muut kunnat ja valtio 9,8 %.

Jäsenkuntien hankkimien hoitopäivien määrä väheni 1148 hoitopäivällä edelliseen vuoteen verrattuna. Muiden kuntien ja valtion lähettämien asiakkaiden hoitopäivät vähenivät 52 hoitopäivää edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten hoitopäiviä ei-jäsenkunnista ostivat Forssa, Mikkeli, Kirkkonummi ja Sipoo.

2. OLENNAISET MUUTOKSET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kuntayhtymän tuottamien päihdepalveluiden kysyntä on vähentynyt viime vuosina. Vuonna 2018 käyttöaste oli 71,8 %, 2017: 77,3 % ja 2016: 82,9 %. Kun vertaa vuotta 2018 vuoteen 2017, jäsenkuntien osalta huomataan, että suurin käyttäjä Vantaa vähensi laitoksen käyttöä 1339 hoitopäivää, toiseksi suurin käyttäjä Helsinki vähensi käyttöönsä 559 hoitopäivää ja kolmanneksi suurin käyttäjä Espoo lisäsi käyttöönsä 472 hoitopäivää.

Kaikkien hoitopäivien määräksi kertyi vuonna 2018 15 727 hoitopäivää. Tämä on 1200 hoitopäivää vähemmän kuin vuonna 2017. Talousarviossa vuodelle 2018 asetettu tavoite oli 15 500 hoitopäivää. Niinpä tavoite ylittyi 227 hoitopäivällä.

Toimintatuottoja saatiin 3 032 044 euroa ja toimintakulut olivat 2 899 470 euroa. Toimintakatteeksi tuli siten 132 574 euroa. Poistojen ja varausten lisäysten ja vähennysten jälkeen tulos muodostui ylijäämäiseksi 82 234,08 euroa.

2.1. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa on noudatettu lakeja, asetuksia ja kuntayhtymän johtosääntöjä sekä hyvää hallintotapaa. Yhtymähallituksen valitsemien kahden jäsenen tehtävänä on tarkastaa pääkassa, pankkitilien varat ja vakuudet. Hallituksen päätöksen mukaan pääkassan suuruus saa olla enintään 5 000 euroa, minkä yli menevät varat on tilitettävä pankkitilille.

Irtaimesta omaisuudesta pidetään kalustoluettelo, joka tarkistetaan vuosittain.

Pelastuslaitoksen tekemä palotarkastus tehtiin laitokseen 19.12.2018. Hyvinkään ympäristöterveydenhuollon tekemä, tiloihin kohdistunut terveystarkastus 24.7.2018. Turvakoulutusta saivat uudemmat työntekijät ja vertaisohjaajat 15.3.2018. Työterveyshoitaja piti tartuntatautilakiin liittyvän luennon tarvittavista rokotuksista henkilökunnalle 15.2.2018. Elokuussa 2018 päihdehoitokeskus luopui telefaksin käytöstä ja otti käyttöön turvasähköpostin.

Palohälytysjärjestelmää testattiin kuukausittain. Sosiaaliohjaajilla sekä päivystyksen, poliklinikan ja katkaisuyksikön työntekijöillä käytössään olevaa henkilökohtaista hälytysjärjestelmää testattiin säännöllisesti. Securitas Oy:n kanssa on sopimus vartijapalvelujen käytöstä tarvittaessa erilaisissa uhka- ja vaaratilanteissa.

Riskienhallinta ja omavalvontasuunnitelma käydään läpi vähintään kerran vuodessa hallituksen kokouksessa.

2.2. Arvio tulevasta kehityksestä

Kuntayhtymän talouteen liittyvä epävarmuus perustuu edelleen kuntakohtaiseen asiakkaiden määrän suureen vuositason vaihteluun, joka vaikeuttaa pitkäjänteistä suunnittelua ja talouden hallintaa. Viime vuosina kuntien ostamien palvelujen määrä on kuitenkin ollut ennakoitua laajempaa mikä on parantanut yhtymän taloudellista tilannetta ja vaikuttanut toiminnan järjestämistä ja suunnittelua. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että kuntayhtymä on onnistunut hyvin strategisten ja operatiivisten riskien hallinnassa niin talouden, henkilöstön työhyvinvoinnin, että asiakastytyvyyden näkökulmista.

Yhtymän investointi- ja peruskorjaustarpeet on ilmaistu taloussuunnitelmassa kolmen vuoden periodilla. Aikaväli näyttäisi olevan riittävä. Kiinteistöjen korjauksia, joita on pitkälti rahoitettu metsänmyyntituloilla, on voitu tehdä sellaisella tasolla, että toiminta on voinut jatkua häiriöttä eikä merkittävää korjausvelkaa ole syntynyt. Tulevien vuosien investointi-suunnitelma voidaan edelleen rahoittaa metsänmyyntituloilla sekä kassavaroin.

Yhtymälle tehtiin syksyllä 2016 Uudenmaan Metsänhoitoyhdistyksen toimesta uusi metsäsuunnitelma vuosille 2017 -2025. Sen yhteenvedossa todetaan, että yhtymän metsiä on hoidettu hyvin ja että metsänmyyntiin riittää puuta tulevinakin vuosina. Suunnitelman arvio on, että seuraavan kymmenen vuoden aikana hakkuumäärä voisi olla 1800 m³/vuosi, mikä on hieman alle puuston kokonaiskasvun. Tuotolla voidaan laskennallisesti kattaa uuden lämpövoimalan investointikulut. Tämä pellettiä energianlähteenä käytävä laitos käynnistyi maaliskuussa 2016 korvaten vanhan, raskaalla polttoöljyllä toimineen voimalan. Investointikustannus on kaikkiaan 0,5 miljoonaa euroa ja se maksetaan pois tasaerin vuoteen 2026 mennessä. Maksettavaa oli 31.12.2018 jäljellä 361 606,45 euroa.

Metsäsuunnitelma ja investointi uuteen lämpövoimalaan ovat olleet strategisia toimenpiteitä, joilla on pyritty turvaamaan päihdehoitokeskuksen tulevaisuutta taloudellisesti ja toiminnallisesti pitkällä aikavälillä.

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä on saanut Hyvinkään kaupungilta yhteislupapäätöksen maa-ainelain 4 §:n mukaisesta maa-ainelupahakemuksesta ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, jotka koskevat maa-ainesten ottamista sekä soran ja kivien murskausta Hyvinkään kaupungin Ritasjärven kylässä tilalla Laitila (106-408-28-2). Mikäli toiminta käynnistyy toiminnan aloituksesta aiheutuvia vaikutuksia voidaan arvioida ja tarkastella vasta kuluvan toimintakauden jälkeen.

Kuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa. Myös kassan riittävyys on hyvä. Kuntayhtymän omaisuuden vakuutusturva on riittävä.

3. KUNTAYHTYMÄN TOIMINTA

3.1. Toiminta-ajatus ja perustehtävä

Kuntayhtymä ylläpitää Ridasjärven päihdehoitokeskusta, jonka ensisijainen tehtävä on tuottaa jäsenkunnilleen laadukkaita ja kohtuuhintaisia päihdehuollon kuntouttavan laitoshoidon palveluja.

Päihdehoitokeskuksen perustehtävänä on tukea hoitoon tulevia asiakkaita selviytymään päihdeongelmastaan sekä auttaa hoidon aikana luomaan asiakkaan kotikuntaan verkostoa, johon asiakas voi päihdehoitokeskuksesta lähdettyään tukeutua.

3.2. Kuntoutus

3.2.1. Kuntoutuksen tavoitteet

Kuntoutuksen tavoitteena on moniulotteinen ja -menetelmällinen päihdeongelman kohtaaminen. Kuntoutusprosessissa tuetaan asiakkaan oma-aloitteisuutta, aktiivisuutta ja itseohjautuvuutta päihdehoitokeskuksen hoitotarjonnan käyttäjänä tavoitteena päihdeongelmasta toipuminen.

Kuntoutusohjelmasta riippuen asiakkaan kuntoutusjakso sisälsi mm.

- erimuotoista ryhmätoimintaa
- henkilökohtaisia keskusteluja päihdehoitokeskuksen työntekijöiden kanssa
- elämän arkiasioiden hoitamista ja kuntoon saattamista
- hoitojatkumon suunnittelua ja verkostotyötä
- terveyden- ja sairaanhoitoa
- vertaisohjaajien kanssa vuorovaikutuksessa olemista
- terapeuttisluonteista työtoimintaa
- liikuntaa
- vapaa-ajan toimintaa

3.2.2. Pidempikestoinen kuntoutus

Kuntoutusyhteisöjen toiminta perustui aiempien vuosien tavoin joko painottuen ryhmätyöskentelyyn tai sekä ryhmä- että yksilötyöskentelyyn. Lisäksi useimpien yhteisöjen viikko-ohjelmaan sisältyy kuntoutuksellista työtoimintaa.

Ikääntyneille päihdekuntoutujille tarkoitettu oman yhteisön, Setriyhteisön 3798 hoitopäivää muodosti n. 24 % kaikista laitoksen hoitovuorokausista ja toi näin esille ikääntyneille suunnatun kuntoutuksen tärkeyden.

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta eli säännölliset, kahdesti viikossa tapahtuneet vierailut läheisellä hevostilalla ovat mahdollisia kaikille asiakkaille. Ratsastamisessa ja eläinten hoitamisessa korostuivat yhteistoiminta, osallistuminen ja vastuunkanto sekä elämyksellisyys.

Vieroitushoitoyksikkö Kerkkä toimi 6-paikkaisena koko vuoden. Vuoden aikana vieroitukseen kertyi 1 425 hoitopäivää (v. 2017 1429 hoitopäivää ja v. 2016 1693 hoitopäivää) käyttöasteen ollessa 65,1 % (v. 2017 65,3 % ja v. 2016 77,1 %). Hoitopäivien määrä oli n. 9,1 % (v. 2017 8,4 %) laitoksen kaikista hoitopäivistä.

3.2.3. Avohoitoa tukeva kuntoutus

Intervallihoito on jatkohoitoa ja se tukee asiakkaan raittiutta ja avohoitoa. Etukäteen sovitujen hoitajaksojen kesto oli 2 - 5 vrk. Intervallihoidossa keskeistä on vertaistuki, ryhmätoiminta ja henkilökohtaiset keskustelut.

Kriisihoito on tarkoitettu intervallihoidosopimuksen tehneille asiakkaille tilanteisiin, joissa esim. retkahduksen vaara on olemassa. Kriisihoidossa ryhmätoiminnan ja henkilökohtaisten keskustelujen lisäksi turvallisella hoitoympäristöllä on keskeinen merkitys. Hoitajakson kesto oli 1 - 4 vrk.

3.2.4. Vertaistuki

Päihdehoitokeskuksessa kokoontuivat säännöllisesti AA- ja NA-ryhmät. Myös laitoksen ulkopuolisiin vertaistukiryhmiin oli mahdollisuus osallistua. Säännölliset AA- ja A -kiltainfot laitoksen kaikille yhteisillä keskiviikkokahveilla jatkuivat vuoden aikana. Näiden

lisäksi toiminnastaan kävivät asiakkaille kertomaan Stop Huumeille ry viisi kertaa ja Jälkipolku-yhdistys kaksi kertaa.

Vertaistoiminta jatkui ja syveni yhdeksän eri henkilön työskennellessä vapaaehtoisina vertaistyöntekijöinä vuoden aikana päihdehoitokeskuksessa. Kerrallaan vertaistyöntekijöitä työskenteli seitsemän.

”Vertsin” tehtäviin kuuluivat mm. osallistuminen yhteisöjen ryhmäistuntoihin kokemusasiantuntijana, vapaamuotoiset keskustelut asiakkaiden kanssa sekä omien ryhmien pitäminen niin kuntoutukseen saapuville kuin poislähteville. Vertaiset myös kuljettivat säännöllisesti asiakkaita ulkopuolisiin AA- ja NA-ryhmiin. Vertaistoimintaa edusti niin ikään 8.6.18 järjestetty ns. toveripäivä, jolloin päihdehoitokeskuksessa vieraili entisiä asiakkaita, heidän omaisiaan ja yhteistyötahojen edustajia.

3.3. Hoitojaksot 2018

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Hoitojaksoja yhteensä	487	506	150	140	637	646
- peruskuntoutus	300	322	81	78	381	400
- intervallihoito	57	57	15	15	72	72
- kriisihoito	2	2	1	0	3	2
- arviointi	0	0	0	0	0	0
- katkaisuhuito	128	125	53	47	181	172

Hoitojakson pituus koko laitoksessa oli keskimäärin 25 päivää (v. 2017 26 päivää). Luvussa ovat mukana kaikki hoitojaksot, myös keskeytyneet. Peruskuntoutuksessa jakson pituus oli keskimäärin 41 päivää (2017 39 päivää) ja katkaisuhoidossa 8 päivää (2017 8,5 päivää). Naisten osuus kuntoutujista oli 23,5 % (v. 2017 22 % ja v. 2016 24 %).

3.4. Hoitopäivät vuosina 2013 - 2018

JÄSENKUNNAT	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Askola	0	0	85	0	95	132
Espoo	2 191	2 225	2 346	2 125	1 482	1 954
Helsinki	4 709	3 910	2 027	3 042	3 889	3 330
Hyvinkää	1 207	1 049	670	1 007	1 913	1 612
Iitti	60	143	59	0	0	0
Järvenpää	534	772	307	425	229	292
Karkkila	59	124	69	170	204	123
Kerava	552	577	479	258	257	218
Kouvola	0	95	216	129	97	568
Lohja	230	145	222	769	250	270
Myrskylä	0	0	0	83	136	0
Mäntsälä	127	312	384	166	198	188
Nurmijärvi	1 348	626	905	1 093	262	562
Orimattila	132	0	108	283	193	178
Pornainen	26	26	43	15	53	0
Pukkila	32	0	29	0	63	0
Tuusula	412	512	260	252	218	262
Vantaa	4 146	3 634	5 053	5 794	5 361	4 022
Vihti	224	262	595	355	434	475
Muut kunnat	653	869	1 675	1 821	1 225	1 290
Valtio			565	410	368	251
YHTEENSÄ	16 642	15 281	16 097	18 197	16 927	15 727

4. HENKILÖSTÖKERTOMUS

Henkilöstökertomus laaditaan erikseen ja se käsitellään hallituksessa kevään 2019 aikana. Käsitelyn jälkeen henkilöstökertomus on liite tähän tilinpäätösasiakirjaan.

5. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

5.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 032	3 195
Toimintakulut	-2 899	-3 116
TOIMINTAKATE	133	79
Korkotuotot	0	0
Korkokulut	0	0
VUOSIKATE	133	79
Poistot käyttöomaisuudesta	-99	-98
TILIKAUDEN TULOS	34	-18
Varausten lisäys -	0	0
Varausten vähennys +	0	0
Poistoeron lisäys -	0	0
Poistoeron vähennys +	48	48
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	82	30

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Toimintatuotot/toimintakulut, %	-104,6	-102,5
Vuosikate/poistot, %	134,3	81,3
Vuosikate, euroa/asiakas	8,4	4,7
Poisto %	3,3	3,1
Asiakasmäärä	15 727	16 927

5.2. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	133	79
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-18	-32
Toiminnan ja investointien rahavirta	114	48
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-78	116
Korottomien velkojen muutos	33	80
Muut maksuvalmiuden muutokset	-44	196
Rahoituksen rahavirta	-44	196
Rahavarojen muutos	70	244
Rahavarat 31.12.	1 410	1 340
Rahavarat 1.1.	1 340	1 096
Rahavarojen muutos	70	244

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	617	738
Investointien tulorahoitus, %	723,7	251,4
Kassan riittävyys, pv	176	155
Asiakasmäärä	15 727	16 927

5.4. Kuntayhtymän kokonaistulot ja –menot

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 032 043,57	Toimintakulut	2 899 469,64
Korkotuotot	9,76	Korkokulut	
		Investoinnit	
		Investointimenot	18 319,00
Kokonaistulot yhteensä	3 032 053,33	Kokonaismenot yhteensä	2 917 788,64

Täsmäytys:

Kokonaistulot - kokonaismenot =	114 264,69
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos	114 264,69

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 70 §:n mukaan hallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Tuloksen käsittelystä yhtymäkokous päättää tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Hallitus esittää tilikauden 33 840,19 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden 1.1.-31.12.2018 tuloksen käsittely

	2018
Tilikauden tulos	33 840,19
Poistoeron vähennys	48 393,89
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	82 234,08
joka siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille	
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	909 641,82
Tilikauden tulos	82 234,08
	<u>991 875,90</u>

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1. Käyttötaloulosan toteutumisvertailun rakenne

Kuntalaissa on säädetty talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisesta. Talousarvion toteutumisvertailussa seurataan sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan lisäksi.

Yhtymäkokous on hyväksynyt koko kuntayhtymän toimintaa koskevat määrälliset ja taloudelliset tavoitteet.

Määrärahojen ja tuloarvioiden osalta yhtymäkokoukseen nähden ovat sitovia seuraavat toiminnot:

- Hallinto
- Laitostoiminta
- Investointiosa (kokonaissummana)

Toteutumisvertailussa esitetään yhtymäkokouksen hyväksymän talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen.

Talousarviossa sitovuus on määritelty bruttoperiaatteen mukaisesti. Menot, tulot ja niiden erotus eli toimintakate esitetään vertailussa myös nettoperiaatteen mukaisesti.

7.1.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Taloudellisuustavoitteet	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Menot, € / hoitovrk	184,06	186,35	204,39
Poistot, € / hoitovrk	5,77	5,58	6,96
Tulot, € / hoitovrk	188,76	190,41	213,73
Rahoitustuotot/-kulut, € / hoitovrk	0,00	0,19	0,00
Suoritehintaa, €	114	114	114
Hoitopäivät:			
- jäsenkunnat	15 334	15 500	14 186
- ulkokunnat	1 225		1 290
- valtio	368		251
Käyttöaste %:	77,3	70,8	71,8
Asiakasmäärä:	646	600	637
Tuottavuustavoitteet			
- hoitopäiviä / henkilöstön määrä	491	449	400
- asiakasmäärä / henkilöstön määrä	18,72	17,39	17,94

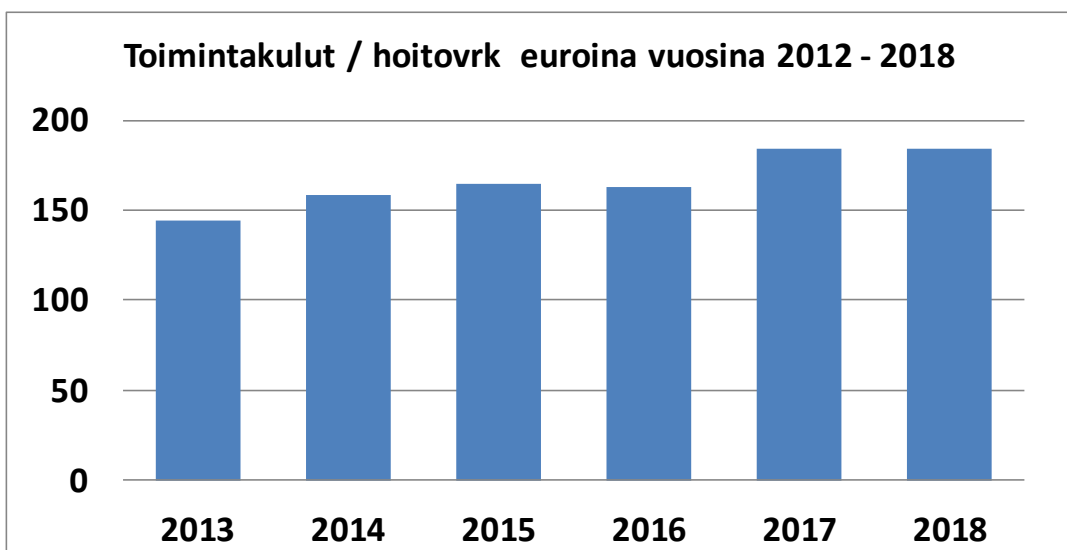
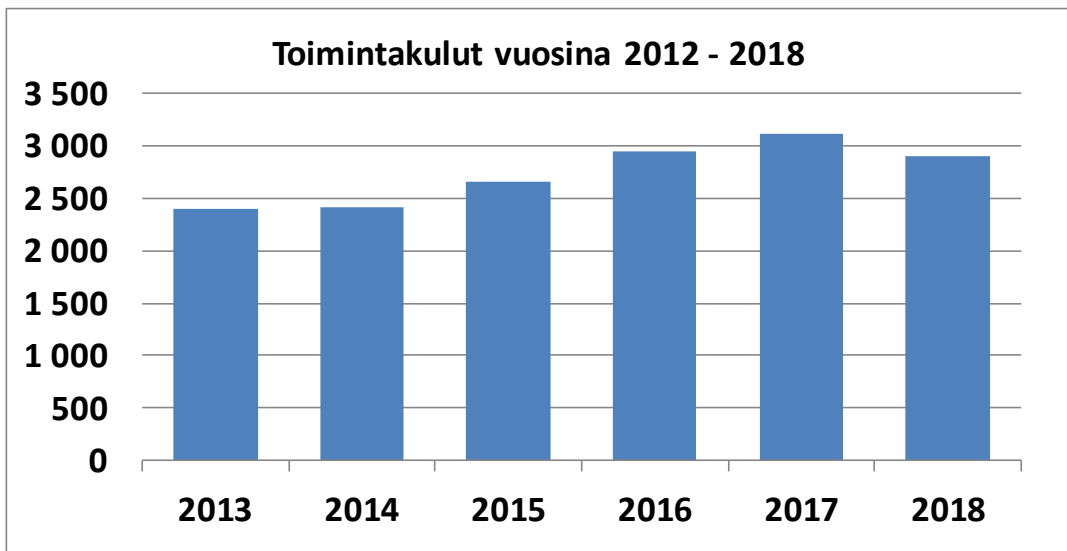
Jäsenkunnan palvelumaksu (hoitopäivän hinta) on kiinteä. Sitä voidaan muuttaa vain yhtymäkokouksen päätöksellä, mikäli taloudellinen tila sitä edellyttää. Perushoitopäivän hinta jäsenkunnille oli 1.1. - 31.12.2018 114 euroa, sama kuin v. 2017. Muiden kuntien osalta hinta 1.1. - 31.12.2018 oli 141 euroa. Laitoksen paikkaluku vuonna 2016 oli 60 paikkaa, josta katkaisuhuotoyksikössä 6 paikkaa.

Päihdehoitokeskuksen toimintaa seurataan mm. asiakaspalautekyselyillä. Kysely tehtiin vuonna 2018 kolme kertaa: maaliskuussa, kesä- ja syyskuussa. Kyselyyn vastasivat kyselypäivinä kuntoutusjaksolla mukana olleet asiakkaat. Palaute päihdehoitokeskuksen toiminnasta oli myönteistä. Henkilökunnan eri ammattiryhmät arvioitiin osaaviksi, ystävällisiksi, kuntoutusta tukeviksi ja empaattisiksi. Asiakkaat ovat kokeneet, että heidät on otettu hyvin vastaan, kuntoutus on edennyt suunnitelmallisesti ja he ovat itse päässeet

vaikuttamaan kuntoutuksensa sisältöön. Laitoksen toimintaa tarkastellaan myös henkilöstönäkökulmasta kolmen kuukauden välein tehtävällä työssäjaksamiskyselyllä. Lisäksi palautetta päihdehoitokeskuksen toiminnasta saadaan mm. vuosittain jäsenkuntien kuntayhtymän talous- ja toimintasuunnitelmista antamista lausunnoista.

7.1.2. Käyttöaste, asiakasmäärät ja toimintakulut 2013 - 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hoitopaikat	60	60	60	60	60	60
Hoitopäivät	16 642	15 281	16 097	18 197	16 927	15 727
Käyttöaste %	76,0	69,8	73,5	83,1	77,3	71,8
Käyntikerrat (asiakkaita)	538	492	619	675	646	637
Toimintakulut (1 000 €)	2 401	2 423	2 656	2 958	3 116	2 899
Toimintakulut, € / hpv	144,25	158,59	164,99	162,6	184,1	184,4

7.2. Käyttötalouden toteutumisvertailu

Käyttötalouden toteutumisvertailu esitetään yhtymäkokouksen hyväksymällä tasolla.

	TA 2018	Toteutuma	Poikkeama
	€	€	€
Hallinto			
Toimintatuotot	0	945	945
Toimintakulut	-265 290	-283 487	-18 197
Toimintakate/vuosikate	-265 290	-282 542	-17 252
Poistot	-500	0	500
Tilikauden tulos	-265 790	-282 542	-16 752
Laitostoiminta			
Toimintatuotot	2 951 400	3 031 098	79 698
Toimintakulut	-2 623 140	-2 614 381	8 759
Toimintakate/vuosikate	328 260	416 717	88 457
Poistot	-86 000	-98 744	-12 744
Tilikauden tulos	242 260	317 973	75 713
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	38 400	48 394	9 994
Tilikauden yli-/alijäämä	280 660	366 367	85 707
YHTEENSÄ			
Toimintatuotot	2 951 400	3 032 043	80 643
Toimintakulut	-2 888 430	-2 897 868	-9 438
Toimintakate	62 970	134 175	71 205
Rahoitustuotot ja -kulut	3 000	10	-2 990
Vuosikate	65 970	134 185	68 215
Poistot	-86 500	-98 744	-12 244
Tilikauden tulos	-20 530	35 441	55 971
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	38 400	48 394	9 994
Tilikauden yli-/alijäämä	17 870	83 835	65 965
Pysyvien vastaavien hyödykkeet			
Arvo 1.1.	1 177 500	1 177 500	0
Lisäykset	100 000	18 319	-81 681
Vähennykset	0	0	0
Poistot	-86 500	-98 744	-12 244
Arvo 31.12.	1 191 000	1 097 075	-93 925

7.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
	€	€	€
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 228 800,00	2 116 429,14	-112 370,86
Maksutuotot	601 400,00	798 720,10	197 320,10
Tuet ja avustukset	44 000,00	39 415,86	-4 584,14
Vuokratuotot	77 200,00	77 478,47	278,47
TUOTOT YHTEENSÄ	2 951 400,00	3 032 043,57	80 643,57
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-1 868 310,00	-1 781 874,70	86 435,30
Palvelujen ostot	-421 140,00	-544 324,72	-123 184,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-540 880,00	-452 178,93	88 701,07
Muut toimintakulut	-58 100,00	-121 091,29	-62 991,29
KULUT YHTEENSÄ	-2 888 430,00	-2 899 469,64	-11 039,64
TOIMINTAKATE	62 970,00	132 573,93	69 603,93
Rahoitustuotot ja -kulut	3 000,00	9,76	-2 990,24
VUOSIKATE	65 970,00	132 583,69	66 613,69
Poistot käyttöomaisuudesta	-86 500,00	-98 743,50	-12 243,50
TILIKAUDEN TULOS	-20 530,00	33 840,19	54 370,19
Poistoeron vähennys+	38 400,00	48 393,89	9 993,89
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	17 870,00	82 234,08	64 364,08

7.4. Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan kokonaismäärärahat (menoarviot) ovat yhtymäkokouksen päätöksen mukaan sitovia yhtymäkokoukseen nähden.

	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
	€	€	€
Investointimenot			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	9 620,00	9 620,00
Irtaimiston hankinta	0,00	8 699,00	8 699,00
Peruskorjaukset	100 000,00	0,00	-100 000,00
Yhteensä	100 000,00	18 319,00	-81 681,00

7.5. Rahoitusosan toteutuminen

	TA 2018 €	TP 2018 €	Poikkeama €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	65 970,00	132 583,69	66 613,69
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-100 000,00	-18 319,00	81 681,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34 030,00	114 264,69	148 294,69
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0,00	-77 756,00	-77 756,00
Korottomien lyhytaik. velkojen muutos	0,00	33 288,62	33 288,62
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	-44 467,38	-44 467,38
Rahoituksen rahavirta	0,00	-44 467,38	-44 467,38
Rahavarojen muutos	-34 030,00	69 797,31	103 827,31
Rahavarat 31.12.	1 306 459,01	1 410 286,32	103 827,31
Rahavarat 1.1.	1 340 489,01	1 340 489,01	0,00
Rahavarojen muutos	-34 030,00	69 797,31	103 827,31

8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**8.1. Tuloslaskelma**

TULOSLASKELMA	TP 2018	TP 2017
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	2 116 429,14	2 212 883,62
Maksutuotot	798 720,10	845 694,11
Tuet ja avustukset	39 415,86	64 279,42
Vuokratuotot	77 478,47	72 238,66
TOIMINTATUOTOT	3 032 043,57	3 195 095,81
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 423 130,10	-1 484 053,51
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-332 363,53	-388 649,30
Muut henkilöstösivukulut	-33 680,78	-2 779,42
Henkilösivukulut	-366 044,31	-391 428,72
Henkilöstökorvaukset	7 299,71	29 920,54
Henkilöstökulut yht.	-1 781 874,70	-1 845 561,69
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	-33 787,18	-19 665,59
Muiden palvelujen ostot	-510 537,54	-520 487,47
Palvelujen ostot yht.	-544 324,72	-540 153,06
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-452 178,93	-540 667,62
Muut toimintakulut	-121 091,29	-189 269,22
TOIMINTAKULUT	-2 899 469,64	-3 115 651,59
TOIMINTAKATE	132 573,93	79 444,22
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	9,76	47,28
Korkokulut	0,00	-56,08
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	9,76	-8,80
VUOSIKATE	132 583,69	79 435,42
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-98 743,50	-97 672,11
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-98 743,50	-97 672,11
TILIKAUDEN TULOS	33 840,19	-18 236,69
POISTOEROJEN LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS (+)	48 393,89	48 393,89
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	82 234,08	30 157,20

8.2. Tase

TASE	TP 2018	TP 2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	0,00	580,04
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	0,00	580,04
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	372 115,79	372 115,79
RAKENNUKSET	509 272,01	574 177,29
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	133 469,14	152 927,64
KONEET JA KALUSTO	15 318,60	10 799,28
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER.		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 030 175,54	1 110 020,00
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	3 900,00	3 900,00
MUUT SIJOITUKSET	63 000,00	63 000,00
SIJOITUKSET	66 900,00	66 900,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 097 075,54	1 177 500,04
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	305 764,21	272 840,98
SIIRTOSAAMISET	52 911,45	22 456,31
MUUT SAAMISET	24 943,66	10 566,03
SAAMISET	383 619,32	305 863,32
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 410 286,32	1 340 489,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 793 905,64	1 646 352,33
VASTAAVAA	2 890 981,18	2 823 852,37
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	1 079 241,74	1 079 241,74
EDELLESTEN TILIKAUSIEN YLI/ALIJÄÄMÄ	909 641,82	879 484,62
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	82 234,08	30 157,20
OMA PÄÄOMA	2 071 117,64	1 988 883,56
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	345 671,06	394 064,95
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKS	345 671,06	394 064,95
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
SAADUT ENNAKOT	0,00	803,00
OSTOVELAT	227 654,82	196 912,02
MUUT VELAT	159,30	1 221,13
SIIRTOVELAT	246 378,36	241 967,71
LYHYTAIKAINEN	474 192,48	440 903,86
VIERAS PÄÄOMA	474 192,48	440 903,86
VASTATTAVAA	2 890 981,18	2 823 852,37

8.3. Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA	TP 2018	TP 2017
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	132 583,69	79 435,42
TOIMINNAN RAHAVIRTA	132 583,69	79 435,42
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-18 319,00	-31 600,36
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-18 319,00	-31 600,36
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	114 264,69	47 835,06
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS	-77 756,00	115 912,16
KOROTTOMIEN LYHYTAIK.VELKOJEN MUUTOS	33 288,62	80 256,04
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-44 467,38	196 168,20
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-44 467,38	196 168,20
RAHAVAROJEN MUUTOS	69 797,31	244 003,26
RAHAVARAT 31.12.	1 410 286,32	1 340 489,01
RAHAVARAT 1.1.	1 340 489,01	1 096 485,75
RAHAVAROJEN MUUTOS	69 797,31	244 003,26

9. Tilinpäätöksen liitetiedot

9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Pysyvät vastaavat ja poistot, Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.

Sijoitusten arvostus

Sijoitukset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Vaihto-omaisuus

Ei vaihto-omaisuuseriä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

9.2. Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloksen, taseen ja edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma ja tase on laadittu Kilan Kuntajaoston antaman suosituksen mukaisesti.

Edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin ei sisälly oikaisuja. Edellisen tilikauden tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia yllä mainituista tiliryhmämuutoksista huolimatta.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuneet tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuviin tuottoihin ja kuluihin ei sisälly korjauksia.

9.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

Ulkoiset	2018	2017
Hallinto	945,10	791,31
Laitostoiminta	3 031 098,47	3 194 304,50
Yhteensä	3 032 043,57	3 195 095,81

Toimintatuotot tiliryhmittäin/tileittäin

Ulkoiset	2018	2017
Myyntituotot		
Jäsenkuntien palvelumaksut	1 987 738,00	2 132 284,00
Ateriamaksut	15 865,54	17 996,10
Muut myyntituotot	8 653,25	10 969,81
Puutavaran myynti	104 172,35	51 633,71
Maksutuotot		
Ulkokuntien hoitopäivämaksut	246 434,40	251 532,60
Asiakasmaksut	552 285,70	594 161,51
Muut palvelumaksut		
Tuet ja avustukset		
Työterveydenhuoltokorvaukset	8 006,25	8 006,25
Työllistämistuet	31 409,61	56 261,17
Muut tuet ja avustukset	0,00	12,00
Vuokratuotot		
Asuntojen vuokratulot	55 411,45	64 366,04
Muiden rakennusten vuokratulot	168,16	168,16
Maa- ja vesialueiden vuokratulot	7 523,01	7 414,79
Muut tuotot		
Muut tuotot	14 375,85	289,67
Toimintatuotot yhteensä	3 032 043,57	3 195 095,81

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot erittely	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	33 787,18	19 665,59
Muiden palvelujen ostot	510 537,54	520 487,47
Palvelujen ostot yhteensä	544 324,72	540 153,06

Poistosuunnitelma 1.1.2014

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman mukaan rakennusten osalta poistot on aloitettu käyttöönotto-kuukauden seuraavan kuukauden alusta ja muitten osalta koko vuodelta.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 5 000 euroa, kirjataan vuosikuluiksi.

Poistosuunnitelma	Poisto aika	Poistotapa
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-20 vuotta	Tasapoisto
MAA- JA VESIALUEET		
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
RAKENNUKSET		
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännös 20 %	
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännös 20 %	
Vedenjakeluverkko	Menojäännös 10 %	
Viemäriverkko	Menojäännös 10 %	
Laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännös 20 %	
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännös 20 %	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännös 25 %	
KONEET JA KALUSTO		
Raskaat kuljetusvälineet	10 vuotta	Tasapoisto
Kevyet kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
Raskaat työkoneet	10 vuotta	Tasapoisto
Kevyet työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat		Ei poistoa
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT		
Keskeneräiset hankinnat		Ei poistoa
OSAKKEET JA OSUUDET		
		Ei poistoa

Pakollisten varausten muutos
Ei pakollisia varauksia.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja –tappiot
Ei myyntivoittoja ja –tappioita.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot
Ei korkotuottoja

Satunnaiset tuotot ja kulut
Ei muutoksia

Poistoeron muutokset

Kertynyt poistoero		
	2018	2017
Kertynyt poistoero 1.1.	394 064,95	442 458,84
Poistoeron lisäys	0,00	0,00
Poistoeron vähennys	-48 393,89	-48 393,89
Kertynyt poistoero 31.12.	345 671,06	394 064,95

9.4. Tasetta koskevat liitetiedot

9.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset
Tilinpäätöksen tase-eriin ei sisälly kuluksi kirjaamattomia menoja ja pääoma-alennuksia.

Arvonkorotukset
Tilinpäätökseen ei sisälly arvonkorotuksia

Pysyvät vastaavat

Aineettomat höydykkeet		
	Aineettomat höydykkeet	
	Tietokone- ohjelmisto t	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	580,04	580,04
Lisäykset tilikauden aikana		
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	-580,04	-580,04
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00

Aineelliset höydykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet			Koneet ja kalusto	Yhteensä
			Maa- ja vesirakenteet	Vesi- ja viemäriverkosto	Muut kiinteät rak. ja laitteet	Kuljetusvälineet	
Poistamaton hankintameno 1.1.	372 115,79	574 177,29	1 540,06	57 180,07	94 207,51	10 799,28	1 110 020,00
Lisäykset tilikauden aikana					9 620,00	8 699,00	18 319,00
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto		-64 905,28	-308,04	-5 717,88	-23 052,58	-4 179,68	-98 163,46
Poistamaton hankintameno 31.12.	372 115,79	509 272,01	1 232,02	51 462,19	80 774,93	15 318,60	1 030 175,54

Sijoitukset

Sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet		Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		Sijoitukset yhteensä
	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	3 900,00	3 900,00	63 000,00	63 000,00	66 900,00
Lisäykset					
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	3 900,00	3 900,00	63 000,00	63 000,00	66 900,00

Saamiset

Saamiset muilta, lyhytkaikaiset		
	2018	2017
Myyntisaamiset		
Saamiset kunnilta	193 271,20	186 754,90
Muut myyntisaamiset	112 493,01	86 086,08
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset	34 699,50	9 191,14
Ennakkomaksut	18 211,95	1 374,89
Muut saamiset		
Alv-saamiset	24 943,66	22 203,63
Muut saamiset	0,00	252,68
Saamiset yhteensä	383 619,32	305 863,32

Siirtosaamiset

Siirtosaamiset, erittely	2018	2017
Kela/työterveyshuollon korvaus	8 006,25	8 006,25
Palkkojen korjausajo 31.12.	2 203,37	84,20
Keva eläkemenoperusteinen maksu	700,07	1 100,69
Palkkojen sivukulujaksotus ja menojäämät	3 610,72	-
Ritasjärven vesiosuuskunta hyvityslasku	20 179,09	-
	34 699,50	9 191,14

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Ei omistuksia muissa yhteisöissä yhden viidesosan tai sitä suuremmalla omistusosuudella.

9.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoman erittely

Oma pääoma		
	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	1 079 241,74	1 079 241,74
Peruspääoma 31.1.	1 079 241,74	1 079 241,74
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	909 641,82	879 484,62
Tilikauden yli-/alijäämä	82 234,08	30 157,20
Oma pääoma yhteensä	2 071 117,64	1 988 883,56

Poistoeron erittely

Kertynyt poistoero		
	2018	2017
Kertynyt poistoero 1.1.	394 064,95	442 458,84
Poistoeron lisäys	0,00	0,00
Poistoeron vähennys	-48 393,89	-48 393,89
Kertynyt poistoero 31.12.	345 671,06	394 064,95

Pitkäaikaiset velat

Ei pitkäaikaisia velkoja

Joukkovelkakirjalainat

Ei joukkovelkakirjalainoja

Pakolliset varaukset

Ei pakollisia varauksia

Pitkäaikainen vieras pääoma

Kuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa

Muut velat

Muut velat, lyhytaikaiset	2018	2017
Saadut ennakot	0,00	803,00
Ostovelat	227 654,82	196 912,02
Muut lyhytaikaiset velat	159,30	1 221,13
Siirtovelat	246 378,36	241 967,71
Muut velat yhteensä	474 192,48	440 903,86

Erittely siirtoveloista

Siirtovelat	2018	2017
Lomapalkkajaksotukset	219 984,72	231 123,62
Muut siirtovelat	26 393,64	10 844,09
Yhteensä	246 378,36	241 967,71

10. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Leasingvastuut

Leasingvastuiden yhteismäärä		
	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	76 748,09	68 879,16
Myöhemmin maksettavat	388 687,49	372 040,03
Yhteensä	465 435,58	440 919,19

11. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Psyykinen ja sosiaalinen kuntoutus	9	9
Terveysten- ja sairaanhoito	4	4
Perushoitotoiminta, ohjaus, valvonta	12	11
Ravintohuolto	4	4
Työtoiminta ja laitoksen ylläpitotoim.	4	4
Hallinto- ja taloustoimisto	2,5	3
	35,5	35
Oppisopimuskoulutuksessa	1	1

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2018	2017
Palkat ja palkkiot	1 423 130,10	1 484 053,51
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	332 363,53	388 649,30
Muut henkilöstösivukulut	33 680,78	2 779,42
Henkilöstökorvaukset	-7 299,71	-29 920,54
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	1 781 874,70	1 845 561,69

Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Kokoomus	927,30	765,90
Vihreät	442,00	325,00
Perussuomalaiset	78,00	-
Sosialidemokraatit	455,00	682,50
Tilitetyt luottamushenkilömaks. yhteensä	1 902,30	1 773,40

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	1 788,82	2 621,60
Palkkiot yhteensä	1 788,82	2 621,60

12. Peruspääoma jäsenkuntien osuuksina

Tilikausi 1.1. - 31.12.2018

Jäsenkunta	Osuus peruspääomasta	
	euroa	%
Askola	21 584,83	2,0
Espoo	124 112,80	11,5
Helsinki	102 527,97	9,5
Hyvinkää	83 101,61	7,7
Iitti	34 535,74	3,2
Järvenpää	49 645,12	4,6
Karkkila	36 694,22	3,4
Kerava	31 298,01	2,9
Kouvola	62 596,02	5,8
Lohja	102 527,97	9,5
Myrskylä	11 871,66	1,1
Mäntsälä	31 298,01	2,9
Nurmijärvi	43 169,67	4,0
Orimattila	56 120,57	5,2
Pornainen	15 109,38	1,4
Pukkila	3 237,73	0,3
Tuusula	34 535,74	3,2
Vantaa	188 867,30	17,5
Vihti	46 407,39	4,3
Peruspääoma yht.	1 079 241,74	100,0

13. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Tilikauden 1.1. -31.12.2018 aikana käytetyt tilikirjat, raportit ja kortistot

Atk-tulosteet

Päiväkirja (Kuntax)

Pääkirja (Kuntax)

Tase (Kuntax)

Tase tileittäin (Kuntax)

Tuloslaskelma (Kuntax)

Tuloslaskelma tileittäin (Kuntax)

Talousarvion toteutumisvertailu (Kuntari)

Palkanmaksu kausittain (KuntaPro palkat)

Palkanmaksuerittely henkilöittäin (KuntaPro palkat)

Palkanmaksuerittely kirjaustunnisteittain (KuntaPro palkat)

Tilinpäätös (pdf)

Tositelajit

12 Pankkitositteet

13 Palkat

17 Muistiotositteet

20 Ostolaskut, 7 nroa

21 Ostolaskusuoritukset

10 Myyntilaskut, 10 nroa

20 Myyntilaskut, 10 nroa

31 Myremuistiot, 6 nroa

31 Myyntilaskujen konekieliset suoritukset

34 Myyntireskontran manuaaliset suoritusten kuittaukset

39 Maksukehoitukset, 7 nroa

HYV Myyntireskontrapalautukset

KOM käyttöomaisuus

AKT Käyttöomaisuus aktivoinnit tuloksesta

Kirjanpidon ja tositteiden säilytys

Tilinpäätös, talousarvion toteutumisvertailu ja tilikartta säilytetään pysyvästi

Päivä- ja pääkirjat sekä tositteet säilytetään vähintään kuusi vuotta.

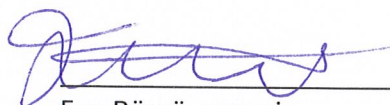
14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA MERKINNÄT

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän hallitus on hyväksynyt kuntayhtymän tilinpäätöksen vuodelta 2018 ja siihen sisältyvän ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä sekä varmentanut tilinpäätöksen Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän yhtymäkokoukselle esittämistä varten.

Hyvinkäällä 6. päivänä toukokuuta 2019

Janne Koivunen, pj

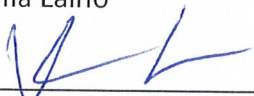

Eve Rämö, varapj

Mia Laiho

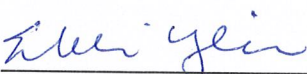
Teemu Lahtinen

Annika Lappalainen

Anne Alén

Erkki Ylinen

Sanna Tienvieri, esittelijä ja sihteeri

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Suoritetusta tilinpäätöksestä on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Hyvinkäällä 16/5 2019

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Ari Virolainen

JHT/JHT